

Oplysning og motivation er et langt sejt træk for at komme fri af salmonella

Det tog otte år, en masse tests og implementering af nye rutiner at komme fri af salmonella dublin hos Staulund Agro. Det sværeste har været at bevare motivationen, når det var hverdag, eller når en god kvie skulle slagtes, fortæller driftsleder.

KVÆG |

11. JUN. 2026 12:49 Skrevet af: **Peter W. Mogensen**

Søren Troelsen er driftsleder på Staulund Agros kvægejendom ved Feldborg. Foto: Peter W. Mogensen

Hvis mit besøg hos driftsleder Søren Troelsen på Staulund Agro ved Haderup skulle være forløbet, som han gerne ser det, så skulle jeg dagen før besøget have modtaget en sms, hvori der stod, hvornår vi havde en aftale, hvor vi skulle mødes konkret på ejendommen, samt at han forventede, at jeg skiftede fodtøj og brugte gårdens overtrækstøj.

Men lige netop med en sms-service til besøgende er Søren Troelsen ikke helt i mål. Det er et indsatsområde, som han fortsat leder efter hjælp til at få gennemført.

På en lang række andre parametre er han så godt som i mål, og derfor kunne besætningen i februar skifte salmonellastatus fra to til ét.

- Det er ikke fordi, at jeg bilder mig ind, at vi er 110 procent fri. Jeg er hunderød for, at vi får det igen. Og derfor gælder det om at holde fast og rykke barren mere for højere smittebeskyttelse, indleder han vores snak.

En simpel ting: Dyr afhentes ikke direkte i staldene. De sættes i kreaturvogn og køres væk fra bedriften. Foto: Peter W. Mogensen

Ud af det blå

Det er snart otte år siden, at besætningen gik fra status et til to. Det kom ud af det blå, og Søren Troelsen har aldrig fundet smitekilden. Han fik besked af inseminøren, som havde fået besked om statusskiftet.

- Lige dér kunne jeg godt have brugt, at en styrelse eller L&F havde varslet mig først. Havde det været BVD eller bluetongue, så havde jeg fået besked ret hurtigt, mener han.

Irritationen skyldes de mange hensyn og krav, som følger med at rykke i status to.

Eksempelvis drev bedriften dengang et kviehotel og stod overfor at levere et læs kvier til en kunde. Det blev aflyst med kort varsel, husker Søren Troelsen.

I tiden efter udbruddet så Søren Troelsen nogle få forandringer hos kalvene. Der var også enkelte aborter, men mest udtalt var pludselig feber og lungebetændelse hos køerne. Ydelsen blev dog ikke så hårdt ramt.

Sammen med en konsulent fra Seges og besætningsdyrlægen lagde han en plan for, hvordan besætningen skulle arbejde sig tilbage til status et.

Jeg er hunderæd for, at vi får det igen. Og derfor gælder det om at holde fast og rykke barren mere for højere smittebeskyttelse.

Søren Troelsen

Hvor vi går

Hygiejne blev et stort indsatsområde. Ingen skulle længere gå fra køerne med lort på støvlerne og ned til kalvene. Der blev sat spuleslanger op til støvlevask og med dyr på tre ejendomme blev det et krav, at man hvert sted skiftede arbejdstøj og støvler.

- Hvis vi skal stramme den lidt mere, så skal vi have skift af støvler og arbejdstøj her på hovedbedriften, når vi går fra kalve til køer og goldkøer. Men det er fortsat på ideplan, siger Søren Troelsen.

En central del i handlingsplanen var at få kalvene fri for salmonella, så de frie kvier langsomt kunne udskifte smittede køer. Derfor blev procedurer for rengøring i kalvestalden og ved kalvehytterne skærpet. Tidligere blev kalvenes hytter vasket med højtryksrensere, men nu er det en hedvandsrensere og der bruges to slags sæbe før hytterne og forgården slutteligt brændes.

Inde i kalvestalden med fællesbokse muges der, når et hold kalve skal videre til kvieejendommen og væggene brændes og kalkes, før et nyt hold kalve må komme ind.

Efter rengøring brændes og kalkes væggene i kalvenes fællesbokse, før der lukkes nye kalve ind. Foto: Peter W. Mogensen

Test og slagt

For at indkredse de smittede dyr er der i alle årene taget tests af både kalve, kvier og køer. Og Søren Troelsen tester fortsat kvier og køer, selvom besætningen har skiftet status, for han vil være på forkant, hvis der skulle komme et nyt udbrud.

Alle lavdrægtige kvier testes og er de positive, bliver de solgt til eksport eller slagtet. Køer testes også efter kælvning, og de ryger også ud, hvis de er positive.

- Det tog år at vænne sig til, at vi skal være så konsekvente. Pæne dyr med interessante afstamninger og måske høj ydelse er røget ud, fordi de var positive. Det var hårdt at gøre. Men det var nødvendigt, og her har dyrlægen en aktie i, at vi er konsekvente. Hun har en evne til at skære igennem og holde mig op på, hvad vi arbejder hen imod, siger Søren Troelsen. I starten af udbruddet slagtede han køer fra den høje ende af salmonellaskalaen, hvor flere køer havde over 100 i værdi.

- Vi kunne godt være gået hårdere frem, men så havde vi mistet for meget mælk i tanken. Heldigvis har reproduktionen altid været god, og vi bruger meget kønssorteret sæd, så vi har haft mange kvier at sætte ind undervejs, siger han.

Målet var klart

At det har været otte seje år, lægger Søren Troelsen ikke skjul på. Det stiller krav til driftsledelsen og evnen til at motivere, når der skal skabes forandringer og implementeres nye vaner. Og pludselig bliver det trods gode intentioner hverdag igen og så skal man kunne stramme op.

Medarbejderne får stor ros for at flytte sig og være dedikerede til indsatsen, selvom guleroden nogle gange har været svær at se.

- De mange gode folk, vi har og har haft har meget anpart i, hvor vi står nu, siger Søren Troelsen.

At undlade at gøre noget har trods udfordringerne aldrig været en overvejelse.

- Når nogle landmænd siger, at det kan ikke lade sig gøre at komme fri for salmonella, og at det er alle andres skyld, så motiverer det mig faktisk bare endnu mere til at modbevise det.

For man kan godt komme fri, slår Søren Troelsen fast.

Nøgletal

510 årskøer, dansk holstein

14.448 kilo EKM per ko produceret

1.044 kilo fedt og protein per ko leveret til mejeri...